ALMINDELIGE BETINGELSER

NLM 94

ITC-Olie
Jernbanevej 8, DK-4230 Skælskør
Tel.: +45 3696 5554
www.itc-olie.dk

for levering og montering af maskiner og andet mekanisk, elektrisk og elektronisk udstyr mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige samt inden for disse lande. Udgivet i 1994 af Hovedorganisationen Dansk Industri, Danmark, Metalliteollisuuden Keskusliitto-Metalindustriens Centralförbund r. y., Finland, Teknologibedriftenes Landsforening, Norge, samt Sveriges Verkstadsindustrier, Sverige.

Anvendelse

1. Nedenstående almindelige leveringsbetingelser finder anvendelse, såfremt parterne skriftligt eller på anden måde har aftalt dem. Gælder leveringsbetingelserne for en leverance, skal eventuelle fravigelser ske ved skriftlig aftale mellem parterne.

Definitioner

2. I disse almindelige betingelser defineres følgende udtryk således:

Aftalen:
Parternes skriftlige kontrakt vedrørende Leverancen samt alle kontraktbilag, herunder aftalte ændringer og tillæg til de nævnte dokumenter.

Materiellet:
Alt maskineri, apparatur, materialer og genstande, som skal leveres af leverandøren i henhold til Aftalen.

Leverancen:
Materiellet samt resultatet af det arbejde, som skal udføres af leverandøren i henhold til Aftalen. Såfremt Leverancen i henhold til Aftalen skal overtages i selvstændige dele, som forudsættes anvendt uafhængigt af hinanden, skal reglerne i disse betingelser anvendes på hver enkelt del for sig, Med Leverancen menes derfor i sådanne tilfælde den enkelte del.

Monteringsstedet:
Det sted, hvor Leverancen skal monteres og umiddelbart tilgrænsende områder, som hører nødvendigt sammen hermed med henblik på transport, losning og oplagring af Materiellet og eventuel udrustning.

Kontraktsummen:
Den betaling der, eksklusiv merværdiafgift, skal erlægges for Leverancen. Dersom betaling for montering skal ske efter regning, og monteringsarbejdet ikke er fuldført, fastlægges Kontraktsummen i punkterne 20, 24, 47 og 48 som prisen for Materiellet med tillæg af 10% eller den procentsats, parterne har aftalt,

Skriftlig Meddelelse:
Ethvert dokument, som er underskrevet af en af parterne, og som er kommet frem til den anden part. Som Skriftlig Meddelelse anses endvidere et budskab, som er kommet frem til den anden part ved hjælp af telegraf, telefax eller telex med angivelse af afsender, men ikke andre elektronisk overførte budskaber.

Produktinformation

3. Oplysninger i produktinformation og prislister er kun bindende i det omfang, Aftalen udtrykkelig henviser til dem.

Tegninger og andre tekniske dokumenter

4. Alle tegninger og andre tekniske dokumenter vedrørende Leverancen, som før eller efter Aftalens indgåelse overlades fra den ene part til den anden, tilhører den part, som har udleveret dem. Modtagne tegninger, andre tekniske dokumenter eller teknisk information, kan ikke uden samtykke fra den anden part anvendes til andet end det, der var formålet med overladelsen. Uden samtykke fra den anden part må det nævnte materiale ikke kopieres eller reproduceres.

5. Leverandøren skal senest ved overtagelsen vederlagsfrit forsyne køberen med ét eller et aftalt større antal eksemplarer af tegninger og andre tekniske dokumenter, som er tilstrækkeligt udførlige til, at køberen skal kunne foretage igangsætning, drift og vedligeholdelse, herunder løbende reparationer af Leverancen. Leverandøren har dog ikke pligt til at udlevere tegninger og dokumenter, som ligger til grund for fremstilling af Materiellet eller reservedele.

Hemmeligholdelse

6. Ingen af parterne har ret til, uden den anden parts samtykke, at give tredjemand kundskab om sådanne tekniske eller kommercielle oplysninger, som den anden part ved Aftalens indgåelse eller senere har angivet som værende fortrolige. Dette gælder dog ikke i det omfang, sådanne oplysninger er nødvendige for, at parterne skal kunne opfylde deres forpligtelser ifølge Aftalen eller nødvendige for drift og vedligeholdelse af Leverancen.

Parterne er forpligtede til at forhindre, at de nævnte fortrolige oplysninger i større omfang, end beskrevet i første stykke, overgives til eller anvendes af partens ansatte, konsulenter, underleverandører og andre leverandører eller andre, som hos parten har eller kan få adgang til sådanne oplysninger.

Leverancens omfang. Love og bestemmelser

7. Leverancen skal have det omfang, som fremgår af Aftalen.

Leverancen skal være i overensstemmelse med de love, forskrifter og bestemmelser, som var gældende på tilbudstidspunktet i det land, hvor Monteringsstedet er beliggende. Køberen er på leverandørens begæring forpligtet til at give oplysninger om de love og andre regler, som gælder for Leverancen.

8. Leverandøren skal udføre sådanne ændringsarbejder, som foranlediges af mellem tilbudsdagen og overtagelsen gennemførte ændringer i de love, forskrifter og bestemmelser, som gælder for Leverancen. Det samme gælder ved ændringer i den almindeligt accepterede fortolkning af sådanne love, forskrifter og bestemmelser. Bestemmelserne i punkterne 35 og 36 finder anvendelse på sådanne ændringsarbejder.

Arbejdsforhold

9. Køberen er over for leverandøren ansvarlig for, at monteringen udføres under forhold, som er i overensstemmelse med gældende love og bestemmelser for arbejdsmiljøet på Monteringsstedet. Køberen skal endvidere give leverandøren Skriftlig Meddelelse om de sikkerhedsbestemmelser, som gælder for personel på Monteringsstedet.

Køberen skal endvidere for egen regning stille tilfredsstillende garderobe-, vaske- og spisefaciliteter til rådighed for monteringspersonalet på eller i nærheden af Monteringsstedet. Køberen er ligeledes ansvarlig for, at leverandørens personale får kost og logi i nærheden af Monteringsstedet i overensstemmelse med gældende tarifaftaler og forskrifter, eller som angivet i Aftalen. Udgifter til kost og logi skal, medmindre andet er aftalt, betales af leverandøren.

Klargøring for montering

10. Leverandøren skal give køberen Skriftlig Meddelelse om, hvornår Materiellet bliver klart til montering i så god tid, at køberen i tide kan træffe de foranstaltninger, som han er forpligtet til i henhold til punkterne 11, 12 og 13, for at monteringen skal kunne gennemføres.

11. Medmindre tidspunktet herfor er særligt aftalt, skal leverandøren i god tid fremskaffe tegninger eller beskrivelser til køberen, som viser, hvorledes Materiellet skal monteres. Han skal samtidig give alle oplysninger, som er nødvendige til opførelse af de fundamenter og andre underlag, som Leverancen nødvendiggør. Han skal herudover fremskaffe alle oplysninger, som er nødvendige for tilvejebringelse af bekvem adgang for Materiellet og for nødvendigt udstyr til og på Monteringsstedet samt for etableringen af alle nødvendige forbindelser til Materiellet.

Enhver udgift, som skyldes fejl eller mangler ved de tegninger, beskrivelser eller oplysninger, som er nævnt ovenfor, og som viser sig før overtagelsen, skal afholdes af leverandøren. Fejl, som viser sig efter overtagelsen, skal behandles efter reglerne i punkterne 52-66.

12. Køberen skal udføre det nødvendige forberedende arbejde i overensstemmelse med de tegninger, beskrivelser og oplysninger, som er nævnt i punkt 11, Medmindre parterne har aftalt, hvornår køberens arbejde skal være afsluttet, skal dette ske senest 1 uge før monteringen skal påbegyndes, og således at fundamenter og underlag er i stand til at modtage Materiellet til den fastsatte tid. Køberen skal ved Skriftlig Meddelelse underrette leverandøren om, hvornår det forberedende arbejde er afsluttet.

13. Køberen skal sørge for, at vand og drivkraft, herunder trykluft og elektrisk strøm, i nødvendigt omfang eller som nærmere angivet i Aftalen, står til disposition for leverandøren på Monteringsstedet, før monteringen skal påbegyndes. Dette skal ske uden omkostninger for leverandøren, som ej heller skal betale for brugen af nævnte vand og drivkraft.

Køberen skal endvidere vederlagsfrit stille aflåselige eller på anden måde beskyttede lokaler eller lagerpladser, som er egnede til at beskytte Materiellet, leverandørens værktøj og hans udstyr mod tyveri og beskadigelse, til disposition for leverandøren på eller i nærheden af Monteringsstedet.

Prøver af Materiellet under fremstillingen. Inspektion

14. Skal Materiellet i henhold til Aftalen afprøves i forbindelse med fremstillingen, skal prøven udføres på det sted, hvor fremstillingen sker, medmindre et andet sted er aftalt. Såfremt tekniske krav til prøven ikke er aftalt, skal denne udføres i overensstemmelse med sædvane i den pågældende industri i det land, hvor Materiellet fremstilles.

15. Leverandøren skal ved Skriftlig Meddelelse underrette køberen om den i punkt 14 nævnte prøve i så god tid, at køberen kan være til stede. Prøven kan gennemføres, selv om køberen ikke er repræsenteret, dersom han har modtaget sådan underretning.

Leverandøren skal føre protokol over prøven. Prøveprotokollen skal sendes til køberen. Prøveprotokollen skal anses for at give en korrekt beskrivelse af prøvens gennemførelse og dennes resultat, medmindre køberen beviser noget andet.

16. Såfremt Materiellet ved den i punkt 14 nævnte prøve viser sig ikke at være kontraktmæssigt, skal leverandøren så hurtigt som muligt sørge for, at Materiellet bringes i overensstemmelse med Aftalen. På køberens forlangende skal ny prøve derefter udføres. Var manglen ubetydelig, kan ny prøve dog ikke forlanges.

17. Køberen har i øvrigt ret til, i rimeligt omfang eller i den udstrækning, det er angivet i Aftalen, at inspicere fremstillingen af Materiellet inden for normal arbejdstid og med tre dages varsel.

18. Medmindre anden fordeling er aftalt, bærer leverandøren alle omkostninger ved prøver, som udføres, hvor 'Materiellet fremstilles. Køberen skal dog ved sådanne prøver og ved inspektion, som nævnt i punkt 17, bære alle omkostninger for sine repræsentanter, herunder rejse- og opholdsudgifter.

Køberens forsinkelse m.v.

19. Finder køberen, at han ikke til aftalt tid kan foretage de foranstaltninger, som han har pligt til af hensyn til Leverancens gennemførelse, herunder forpligtelserne i henhold til punkterne 9, 12 og 13, eller må sådan forsinkelse fra hans side anses som sandsynlig, skal han uden ugrundet ophold give leverandøren Skriftlig Meddelelse herom. Han skal samtidig angive årsagen til forsinkelsen samt, så vidt muligt, hvor længe forsinkelsen kommer til at vare.

Uanset køberens forsinkelse med udførelsen af sine forpligtelser i henhold til første stykke skal han dog erlægge enhver af leverandørens ydelser betinget betaling, som om forsinkelsen ikke var indtruffet.

20. Såfremt køberen er forsinket med eller i øvrigt misligholder sine forpligtelser, herunder forpligtelserne i henhold til punkterne 9, 12 og 13, skal han erstatte leverandøren de meromkostninger, som derved påføres denne, ud over eventuelle krav efter punkt 23, andet stykke. Leverandøren har ret til en rimelig udsættelse af leveringstiden som følge af køberens misligholdelse. Såfremt leverandøren vil kræve udsættelse, skal han uden ugrundet ophold give køberen Skriftlig Meddelelse herom.

Er misligholdelsen væsentlig, kan leverandøren nægte at fortsætte med leveringen og monteringen, indtil forholdet er bragt i orden. Såfremt køberen ikke har bragt forholdet i orden inden en måned efter at have modtaget Skriftlig Meddelelse fra leverandøren om, at denne vil benytte sig af sin hæveadgang, kan leverandøren hæve Aftalen ved en ny Skriftlig Meddelelse til køberen. Leverandøren kan, såfremt Aftalen hæves, kræve erstatning af køberen for skade, som er påført ham ved køberens misligholdelse. Erstatningen kan ikke overstige Kontraktsummen.

Betaling

21. Medmindre andet er aftalt, skal betaling erlægges i henhold til følgende:

21.1 Ved montering efter regning:

En tredjedel af den aftalte pris for Materiellet senest 30 dage efter Aftalens indgåelse.

En tredjedel af den aftalte pris for Materiellet senest 30 dage efter, at Materiellet er meldt leveringsklart fra fabrik.

En tredjedel af den aftalte pris for Materiellet senest 30 dage efter, at Materiellet er ankommet til Monteringsstedet.

Betaling for monteringsarbejdet erlægges efter månedlig faktura med 30 dages betalingsfrist fra fakturadato.

21.2 Ved montering til fast pris inkluderet i Kontraktsummen:

30% af Kontraktsummen senest 30 dage efter Aftalens indgåelse.

30% af Kontraktsummen senest 30 dage efter, at Materiellet er meldt leveringsklart fra fabrik.

30% af Kontraktsummen senest 30 dage efter, at Materiellet er ankommet til Monteringsstedet.

Resten af Kontraktsummen senest 30 dage efter overtagelsen.

22. Er der aftalt montering efter regning, skal følgende poster debiteres separat:

22.1 Alle rejseudgifter (inklusive lokale transportomkostninger) for leverandørens personale samt omkostninger ved transport af personalets værktøj og personlige effekter.

22.2 Udgifter til kost og logi og andre opholdsudgifter for leverandørens personale for hver dags fravær fra hjemstedet inklusive fridage og helligdage. Medmindre andet er aftalt, benyttes de højeste satser for diæter og rejsegodtgørelse for statslige tjenestemænd i leverandørens land, gældende for rejser til det land, hvor monteringen udføres.

22.3 Betaling for arbejde i ordinær arbejdstid i henhold til timetal, attesteret af køberen.

22.4 Betaling for overarbejde i henhold til timetal, attesteret af køberen.

22.5 Betaling i henhold til satserne for ordinær arbejdstid, for tid medgået til:

a) nødvendig forberedelse af ud- og hjemrejse;

b) ud- og hjemrejse samt eventuelle andre rejser, beregnet i henhold til gældende lov, bestemmelse eller tarifaftale i leverandørens hjemland:

c) daglig rejse mellem logi og Monteringsstedet, såfremt rejsetiden pr. dag overstiger 30 minutter, medmindre en anden tidsgrænse er fastsat i gældende tarifaftale i leverandørens land.

22.6 Udgifter, som leverandøren pådrager sig ved at stille udstyr til disposition i henhold til Aftalen, herunder betaling for brug af leverandørens eget monteringsudstyr.

22.7 Betaling for ventetid efter satserne for ordinær arbejdstid, såfremt arbejdet forhindres af omstændigheder, som leverandøren i henhold til disse betingelser eller Aftalen i øvrigt ikke er ansvarlig for.

22.8 Skatter og afgifter, som skal erlægges af det fakturerede beløb, og som skal betales af leverandøren.

23. Er der aftalt montering til fast pris, indgår alle de udgifter, som er nævnt i punkt 22.1-22.6, i betalingen for monteringen. Hertil kommer merværdiafgift eller tilsvarende afgift.

Såfremt monteringsarbejdet ændres, forsinkes eller midlertidigt må indstilles af årsager, som køberen eller dennes andre leverandører er ansvarlige for, har leverandøren, ud over den aftalte monteringspris, krav på betaling for

23.1 Ventetid og tid, medgået til ekstra rejser.

23.2 Ekstra arbejde, herunder arbejde med at medtage, sikre og genopsætte monteringsudstyr.

23.3 Udgifter som forårsages af, at leverandørens udstyr må forblive længere tid på Monteringsstedet end forudsat.

23.4 Ekstra udgifter til rejser og ophold for leverandørens personale.

23.5 Øvrige udgifter og omkostninger som leverandøren kan dokumentere er påført ham som følge af omlægning af monteringsarbejdet.

24. Betaler køberen ikke til aftalt tid, har leverandøren fra forfaldsdagen krav på morarente med den rentesats, som gælder i henhold til lovgivningen om renter ved forsinket betaling i leverandørens land. Såfremt leverandørens land er Danmark, skal morarenten dog udgøre den officielt fastsatte diskonto med tillæg af 9 procentpoints.

Såfremt køberen ikke efter 3 måneder har betalt det forfaldne beløb, er leverandøren berettiget til ved Skriftlig Meddelelse til køberen at hæve Aftalen og foruden morarente at kræve erstatning af køberen for det tab, han har lidt. Erstatningen kan ikke overstige Kontraktsummen.

Ejendomsforbehold

25. Materiellet forbliver leverandørens ejendom, indtil betaling er erlagt fuldt ud, i den udstrækning et sådant ejendomsforbehold er gyldigt efter gældende ret.

Monteringsarbejdet

26. Parterne skal senest ved leverandørens meddelelse om, at Materiellet er klar til levering fra fabrik ved Skriftlig Meddelelse udpege hver deres repræsentant til at virke under det daglige arbejde på Monteringsstedet. Repræsentanterne skal i arbejdstiden være til stede på eller i nærheden af Monteringsstedet. Medmindre andet er aftalt, skal de have fuldmagt til at handle på deres respektive parters vegne i alle spørgsmål, som angår monteringsarbejdet. Hvor det i disse betingelser er anført, at der skal gives Skriftlig Meddelelse, er vedkommende repræsentant altid bemyndiget til at modtage meddelelsen på sin parts vegne.

27. Medmindre andet er aftalt, skal køberen for egen regning stille den nødvendige ikke-faglærte arbejdskraft til leverandørens disposition på Monteringsstedet. Leverandøren skal angive sit løbende behov for ikke-faglært arbejdskraft med 1 uges varsel.

28. Medmindre andet er aftalt, skal køberen for egen regning stille kraner, løfteredskaber, stilladser samt udstyr for intern transport til rådighed for leverandøren på Monteringsstedet i det omfang, sådant udstyr er nødvendigt for at udføre monteringen. Leverandøren skal ved Skriftlig Meddelelse specificere udstyret senest en måned før monteringsarbejdets påbegyndelse.

29. Leverandøren er forpligtet til at påse, at de sikkerhedsbestemmelser, der gælder på Monteringsstedet, overholdes af hans personale. Denne bestemmelse indskrænker ikke køberens forpligtelser i henhold til punkt 9.

Køberen kan forlange, at personale hos leverandøren, som ikke overholder disse sikkerhedsbestemmelser, udelukkes fra adgang til Monteringsstedet.

30. Leverandøren skal ved Skriftlig Meddelelse give køberen nødvendige oplysninger om de specielle risici for omgivelserne, der måtte være forbundet med monteringen af Leverancen.

31. Køberen kan ikke, uden samtykke ved Skriftlig Meddelelse fra leverandøren, pålægge leverandørens personale noget arbejde.

Leverandørens ret til kontrol

32. Leverandøren er berettiget til når som helst under arbejdet på Monteringsstedet at kontrollere Leverancen for egen regning. Denne ret gælder, indtil overtagelsen af Leverancen har fundet sted og derefter under alt arbejde, der følger af bestemmelserne i punkterne 52-66.

Ændringer

33. Køberen kan, indtil overtagelse har fundet sted, med de begrænsninger, som er fastsat i punkt 36, forlange ændringer i den oprindeligt aftalte Leverances omfang, konstruktion og udførelse.

Krav om ændring skal fremsættes ved Skriftlig Meddelelse til leverandøren og skal indeholde en nøjagtig beskrivelse af den ønskede ændring,

34. Leverandøren kan, indtil overtagelsen har fundet sted, ved Skriftlig Meddelelse foreslå sådanne ændringer, som er nævnt i punkt 33, første stykke.

35. Snarest muligt efter at have modtaget kravet om ændring eller efter selv at have fremsat forslag om ændring skal leverandøren give køberen Skriftlig Meddelelse om, hvorvidt og hvorledes ændringen kan udføres, samt om den ændring i Kontraktsummen, leveringstiden og andre kontraktvilkår, som følger af ændringen.

Leverandøren skal endvidere give køberen en sådan meddelelse, når ændringer i love, forskrifter og bestemmelser, som nævnt i punkt 8, medfører ændringsarbejder.

36. Leverandøren har - ud over hvad der følger af punkt 8 - ikke pligt til at udføre ændringer, før parterne skriftligt har indgået aftale om ændringernes følger for Kontraktsummen, leveringstiden og eventuelle andre kontraktvilkår. Kan parterne ikke nå til enighed om de kontraktmæssige konsekvenser af sådanne ændringsarbejder, som omtales i punkt 8, skal leverandøren udføre arbejdet efter regning, indtil parterne når til enighed, eller løsning opnås i henhold til punkt 71.

Overtagelsesprøver

37. Når monteringsarbejdet er fuldført, skal der, medmindre andet er aftalt, afholdes overtagelsesprøver for at afgøre, om Leverancen er i overensstemmelse med Aftalen.

De tekniske krav til gennemførelsen af overtagelsesprøven skal være som specificeret i Aftalen. Såfremt det ikke er aftalt, hvilke tekniske krav der skal gælde for prøven, skal denne udføres i overensstemmelse med almindelig praksis og almindeligt anvendte standarder i det land, hvor Monteringsstedet er beliggende.

Leverandøren skal give køberen Skriftlig Meddelelse om, at Leverancen er klar til overtagelse. Han skal samtidig fastsætte en rimelig frist for afholdelse at overtagelsesprøver. Parterne skal herefter i fællesskab fastsætte et tidspunkt for afholdelse af prøverne. Medmindre andet aftales, skal prøverne finde sted inden for køberens normale arbejdstid.

Prøverne skal udføres under leverandørens ledelse og skal overværes af repræsentanter for begge parter. Såfremt køberen bliver forhindret i at være til stede på den aftalte tid for overtagelsesprøverne, skal leverandøren ved Skriftlig Meddelelse til køberen fastsætte et nyt tidspunkt for sådanne prøver. Køberen har krav på en rimelig tidsfrist, inden sådan prøve afholdes.

Indfinder køberen sig ikke til den udsatte overtagelsesprøve, kan prøven foretages uden hans tilstedeværelse. Leverandøren har da ret til for køberens regning at tilkalde en udenforstående sagkyndig person til at være til stede under prøven.

Leverandøren skal føre protokol over overtagelsesprøven. Prøveprotokollen skal sendes til køberen. Prøveprotokollen skal anses for at give en korrekt beskrivelse at overtagelsesprøvens gennemførelse og resultat, medmindre køberen beviser noget andet.

38. Såfremt Leverancen ved en overtagelsesprøve viser sig ikke at være kontraktmæssig, skal leverandøren så hurtigt som muligt bringe Leverancen i kontraktmæssig stand. Der skal derefter afholdes ny overtagelsesprøve, medmindre parterne aftaler at undlade dette, eller afvigelserne fra den kontraktmæssige stand ikke har driftsmæssig betydning. Ved ny overtagelsesprøve gælder punkt 37 tilsvarende.

39. Køberen skal uden omkostning for leverandøren sørge for kraft, brændstof, smøremidler, vand, råvarer og materialer, som er nødvendige for gennemførelsen af overtagelsesprøver i henhold til punkterne 37 og 38 samt for endelige justeringer i forbindelse med disse prøver. Køberen skal også uden omkostning for leverandøren installere de apparater og stille den arbejdskraft til disposition, som er nødvendig for gennemførelsen af overtagelsesprøverne.

40. Undlader køberen at opfylde sine forpligtelser i henhold til punkt 39. eller undlader han i øvrigt at medvirke til overtagelsesprøverne, således at disse ikke kan gennemføres, efter at han har modtaget leverandørens meddelelse i henhold til punkt 37, tredje stykke, skal tilfredsstillende overtagelsesprøve anses for gennemført ved udløbet af den frist, leverandøren har fastsat i meddelelsen.

Overtagelse

41. Køberen skal anses for at have overtaget Leverancen

a) så snart overtagelsesprøverne er gennemført eller må anses for gennemført i henhold til punkterne 37-40

eller

b) såfremt det er aftalt, at overtagelsesprøver ikke skal afholdes, når Skriftlig Meddelelse, som nævnt i punkt 37, tredje stykke, første sætning, er modtaget af køberen, og Leverancen er i den stand, som den i henhold til Aftalen skal være ved overtagelsen.

Det skal dog ikke hindre overtagelsen, at der senere skal foretages mindre justeringer og kompletteringer af Leverancen uden driftsmæssig betydning.

Køberen skal uden ugrundet ophold ved Skriftlig Meddelelse til leverandøren bekræfte, at Leverancen er overtaget og samtidig bekræfte tidspunktet for overtagelsen. Undladelse af at afgive en sådan bekræftelse indvirker ikke på bedømmelsen af, hvorvidt overtagelsen har fundet sted.

Før overtagelsen at Leverancen har køberen ikke ret til at tage denne eller nogen del heraf i brug. Såfremt køberen tager Leverancen eller nogen del heraf i brug, uden at leverandøren ved Skriftlig Meddelelse har givet sit samtykke hertil, anses køberen herved for at have overtaget Leverancen. Leverandørens forpligtelse til at gennemføre overtagelsesprøver falder da bort.

42. Medmindre andet er aftalt, går risikoen for Leverancen over ved overtagelsen.

Såfremt det er aftalt, at køberen skal modtage Materiellet på Monteringsstedet, er han forpligtet til straks at foretage undersøgelse af Materiellet og omgående ved Skriftlig Meddelelse reklamere til leverandøren over eventuelle transportskader.

Leveringstid. Forsinkelse

43. Leverancen anses for leveret den dag, hvor den overtages i henhold til bestemmelserne i punkt 41.

44. Såfremt parterne i stedet for et bestemt tidspunkt for overtagelsen har angivet et tidsrum, inden for hvilket overtagelsen skal finde sted, anses dette tidsrum at løbe fra indgåelsen af Aftalen.

45. Finder leverandøren, at han ikke kan gennemføre Leverancen i rette tid, eller må forsinkelse fra hans side anses som sandsynlig, skal han uden ugrundet ophold give køberen Skriftlig Meddelelse herom. Leverandøren skal samtidig angive årsagen til forsinkelsen samt, så vidt muligt, hvornår Leverancen vil være klar til overtagelse. Undlader leverandøren at give den ovennævnte meddelelse, skal han, uanset bestemmelserne i punkterne 47 og 48, erstatte køberen de merudgifter, denne påføres som følge af den manglende meddelelse.

46. Såfremt overtagelsen forsinkes som følge af en omstændighed, som i henhold til punkt 68 udgør en ansvarsfrihedsgrund, som følge af en handling eller undladelse fra køberens eller hans øvrige leverandørers side eller som følge af en ændring i henhold til punkterne 8 og 33-36, skal leveringstiden forlænges i det omfang, hvori det efter omstændighederne skønnes rimeligt. Leveringstiden skal forlænges, selv om årsagen til forsinkelsen indtræffer efter det oprindeligt aftalte overtagelsestidspunkt.

47. Såfremt Leverancen ikke er overtaget i rette tid i henhold til punkt 41, er køberen berettiget til konventionalbod fra den dag, hvor overtagelsen skulle have fundet sted.

Konventionalboden udgør 0,5% af Kontraktsummen for hver hele uge, forsinkelsen varer. Konventionalboden kan ikke overstige 7,5% af Kontraktsummen.

Konventionalboden forfalder til betaling efter påkrav ved Skriftlig Meddelelse fra køberen, dog tidligst på dagen for den endelige overtagelse af hele Leverancen eller på det tidspunkt, hvor køberen hæver Aftalen i henhold til punkt 48.

Køberen fortaber sin ret til konventionalbod, såfremt han ikke ved Skriftlig Meddelelse har fremsat krav herom inden 6 måneder efter, at overtagelsen skulle have fundet sted.

48. Hvis køberen er berettiget til maksimal konventionalbod i henhold til punkt 47, og Leverancen endnu ikke er overtaget, kan køberen ved Skriftlig Meddelelse til leverandøren kræve, at Leverancen færdiggøres til overtagelsesprøve inden en sidste rimelig frist, som ikke kan være kortere end 1 uge.

Såfremt leverandøren heller ikke har færdiggjort Leverancen inden for denne frist, og dette ikke skyldes forhold, som køberen eller dennes andre leverandører bærer ansvaret for, kan køberen ved Skriftlig Meddelelse til leverandøren hæve Aftalen.

Køberen har, såfremt han således hæver Aftalen, herudover krav på erstatning for det tab, han har lidt ved leverandørens forsinkelse, dersom tabet overstiger den maksimale konventionalbod, han har kunnet kræve i henhold til punkt 47. Denne erstatning kan ikke overstige 7,5% af Kontraktsummen.

Køberen har desuden ret til ved Skriftlig Meddelelse til leverandøren at hæve Aftalen, såfremt det står klart, at der vil indtræffe en forsinkelse, som efter reglerne i punkt 47 ville give køberen ret til maksimal konventionalbod. Ved en sådan ophævelse har køberen ret til såvel maksimal konventionalbod som erstatning i henhold til nærværende punkts tredje stykke.

49. Bortset fra konventionalbod i henhold til punkt 47 og ophævelse med begrænset erstatning i henhold til punkt 48 er ethvert krav fra køberen i anledning af leverandørens forsinkelse udelukket. Denne begrænsning i le-

verandørens ansvar gælder ikke, såfremt han har gjort sig skyldig i grov uagtsomhed.

Ansvar for tingskade før overtagelsen

50, Leverandøren er ansvarlig for enhver skade på Leverancen, som opstår, før risikoen er gået over på køberen. Dette gælder uanset skadens årsag, medmindre skaden er forårsaget af køberen eller nogen, for hvem han bærer ansvaret. Selv om leverandøren i henhold til dette punkt ikke måtte bære ansvaret for skade på Leverancen, kan køberen kræve, at leverandøren på køberens bekostning udbedrer skaden.

51. Leverandøren er alene ansvarlig for skade på køberens ejendom før overtagelsen af Leverancen, hvis det kan bevises, at skaden i forbindelse med udførelsen af Leverancen er forvoldt ved uagtsomhed af leverandøren eller af nogen, som han bærer ansvaret for. Leverandøren er dog ikke i noget tilfælde ansvarlig for driftstab, tabt fortjeneste eller andre økonomiske konsekvenstab.

Ansvar for mangler

52. Leverandøren er forpligtet til at afhjælpe alle mangler, som skyldes fejl i konstruktion, materiale eller fremstilling ved at foretage reparation eller udskiftning af Leverancen i overensstemmelse med punkterne 53-65 nedenfor.

53. Leverandørens ansvar omfatter kun mangler, som viser sig inden 1 år fra den dag, Leverancen er overtaget i henhold til punkt 41. Anvendes Leverancen mere intensivt, end det er aftalt, eller mere intensivt, end det måtte forudsættes ved Aftalens indgåelse, forkortes denne periode forholdsmæssigt.

54. For dele af Leverancen, som er repareret eller udskiftet i overensstemmelse med punkt 52, påtager leverandøren sig de samme forpligtelser, som gælder for den oprindelige Leverance i et tidsrum af 1 år. For Leverancens øvrige dele forlænges den i punkt 53 nævnte periode kun med det tidsrum, Leverancen ikke har kunnet anvendes som følge af mangler, omhandlet i punkt 52.

55. Køberen skal give Skriftlig Meddelelse om en mangel til leverandøren uden ugrundet ophold efter, at manglen har vist sig, og i intet tilfælde senere end 2 uger efter, at den i punkt 53 nævnte frist er udløbet. jf. punkterne 54 og 65. Meddelelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvorledes manglen ytrer sig.

Såfremt der er grund til at tro, at manglen kan medføre risiko for skade, skal sådan meddelelse gives straks.

Såfremt køberen ikke ved Skriftlig Meddelelse underretter leverandøren om en mangel inden for de frister, som er angivet i dette punkt, mister køberen sin ret til at fremsætte krav i anledning af manglen.

56. Efter at have modtaget Skriftlig Meddelelse i henhold til punkt 55 skal leverandøren afhjælpe manglen uden ugrundet ophold. Leverandøren skal selv bære omkostningerne herved i henhold til bestemmelserne i punkterne 52-64.

Afhjælpningen skal foretages på Monteringsstedet, medmindre leverandøren finder det hensigtsmæssigt, at den mangelfulde del eller eventuelt Materiellet returneres, således at leverandøren kan foretage reparation eller udskiftning hos sig selv.

Kræver demontering og montering af delen speciel fagkundskab, er leverandøren forpligtet til at foretage sådan demontering og montering. Er en sådan speciel fagkundskab unødvendig, er leverandørens forpligtelse vedrørende den mangelfulde del opfyldt, når han har leveret en tilbørlig repareret eller udskiftet del til køberen.

57. Skal afhjælpning af manglen i henhold til punkt 56 udføres på Monteringsstedet, gælder punkterne 9, 13 og 51 tilsvarende.

58. Såfremt køberen har afgivet sådan meddelelse, som nævnt i punkt 55, og det viser sig, at der ikke foreligger nogen mangel, som leverandøren bærer ansvaret for, har leverandøren ret til godtgørelse for det arbejde og de omkostninger, reklamationen har påført ham.

59. Såfremt eventuel demontering og montering medfører indgreb i andet end Leverancen, påhviler arbejdet og omkostningerne herved køberen.

60. Enhver forsendelse i forbindelse med reparation eller udskiftning skal ske for leverandørens regning og risiko. Køberen skal følge leverandørens instruktioner om forsendelsesmåde.

Køberen skal bære de meromkostninger, som leverandøren påføres ved afhjælpning af mangler som følge af, at Leverancen befinder sig på et andet sted end Monteringsstedet.

61. Mangelfulde dele, som udskiftes i henhold til punkt 52, skal stilles til leverandørens disposition og bliver hans ejendom.

62. Såfremt leverandøren ikke inden rimelig tid opfylder sine forpligtelser i henhold til punkt 56, kan køberen ved Skriftlig Meddelelse give leverandøren en sidste frist for opfyldelse. Er forpligtelserne ikke opfyldt inden udløbet af den fastsatte frist, kan køberen efter eget valg:

a) lade udføre de reparationer, som er nødvendige og/eller få fremstillet nye dele for leverandørens regning og risiko, forudsat at han gør dette på en fornuftig og rimelig måde,

eller

b) kræve forholdsmæssigt afslag, dog højst 15% af Kontraktsummen.

Såfremt manglen er væsentlig, kan køberen i stedet hæve Aftalen ved Skriftlig Meddelelse til leverandøren. Køberen har også ret til således at hæve Aftalen, såfremt manglen efter tiltag som nævnt under a) fortsat er væsentlig. Køberen kan ved ophævelse kræve erstatning for sit tab, dog højst 15% af Kontraktsummen.

63. Leverandørens ansvar omfatter ikke mangler, forårsaget af materiale, som er tilvejebragt af køberen, af konstruktioner som er foreskrevet eller specificeret af denne eller af fejlagtigt udført forberedende arbejde fra køberens side.

64. Leverandørens ansvar omfatter kun mangler, som opstår under de i Aftalen forudsatte arbejdsforhold og under korrekt anvendelse af Leverancen.

Ansvaret omfatter ikke mangler, forårsaget af omstændigheder indtruffet efter overtagelsen i henhold til punkt 41. Det omfatter f.eks. ikke mangler, der skyldes mangelfuld vedligeholdelse fra køberens side, ændringer i Leverancen foretaget af køberen uden leverandørens samtykke ved Skriftlig Meddelelse eller reparationer, som køberen har udført på fejlagtig måde. Endelig omfatter ansvaret ikke normal slitage og forringelse.

65. Uanset bestemmelserne i punkterne 52-64 gælder leverandørens mangelsansvar ikke for nogen del af Leverancen ud over 2 år fra overtagelsen i henhold til punkt 41.

66. Leverandøren har intet ansvar for mangler ud over det i punkterne 52-65 foreskrevne. Dette gælder ethvert tab, manglen måtte forårsage, herunder driftstab, tabt fortjeneste og andre økonomiske konsekvenstab. Denne begrænsning i leverandørens ansvar gælder ikke, dersom han har gjort sig skyldig i grov uagtsomhed.

Ansvar for tingskade forvoldt af Leverancen efter overtagelsen (produktansvar)

67. Køberen skal holde leverandøren skadesløs i den udstrækning leverandøren pålægges ansvar over for tredjemand for sådan skade og sådant tab, som leverandøren efter dette punkts andet og tredje afsnit ikke er ansvarlig for over for køberen.

Leverandøren er ikke ansvarlig for skade, forvoldt af Leverancen efter overtagelsen:

a) på fast ejendom eller løsøre, som indtræder, medens Leverancen er i køberens besiddelse,

b) på produkter, der er fremstillet af køberen, eller på produkter, hvori disse indgår, eller for skade på fast ejendom eller løsøre, som disse produkter som følge af Leverancen forårsager.

I intet tilfælde er leverandøren ansvarlig for driftstab, tabt fortjeneste eller andre økonomiske konsekvenstab.

De nævnte begrænsninger i leverandørens ansvar gælder ikke, hvis han har gjort sig skyldig i grov uagtsomhed.

Hvis tredjemand fremsætter krav mod en af parterne om erstatningsansvar i henhold til dette punkt, skal denne part straks underrette den anden herom.

Leverandør og køber er gensidigt forpligtet til at lade sig sagsøge ved den domstol eller voldgiftsret, som behandler erstatningskrav, der er rejst mod en af dem på grundlag af en skade eller et tab. som påstås forårsaget af Leverancen. Det indbyrdes forhold mellem køber og leverandør skal dog altid afgøres ved voldgift i henhold til punkt 71.

Ansvarsfrihed (force majeure)

68. Følgende omstændigheder medfører ansvarsfrihed. såfremt de forhindrer Aftalens opfyldelse eller gør opfyldelsen urimeligt byrdefuld: arbejdskonflikt og enhver anden omstændighed, som parterne ikke er herre over, såsom brand, krig, mobilisering eller militærindkaldelser af tilsvarende omfang, rekvirering, beslaglæggelse, valutarestriktioner, oprør og uroligheder, mangel på transportmidler, almindelig vareknaphed, restriktioner af drivkraft samt mangler ved eller forsinkelse af leverancer fra underleverandører, som skyldes nogen af de i dette punkt nævnte omstændigheder.

Omstændigheder, som nævnt, medfører kun ansvarsfrihed, såfremt deres indflydelse på Aftalens opfyldelse ikke kunne forudses ved indgåelsen af Aftalen.

69. Det påhviler den part, der ønsker at påberåbe sig nogen ansvarsfrihedsgrund, som nævnt i punkt 68, ufortøvet ved Skriftlig Meddelelse at underrette den anden part om dens opståen og ophør.

Ved force majeure hos køberen skal denne dække de omkostninger, leverandøren pådrager sig for at sikre og beskytte Leverancen. Endvidere skal køberen dække leverandørens udgifter til personale, underleverandører og udstyr, som i henhold til køberens samtykke holdes i beredskab for genoptagelse af arbejdet med Leverancen.

70. Uanset hvad der i øvrigt følger af disse betingelsen, kan enhver af parterne hæve Aftalen ved Skriftlig Meddelelse til den anden part, såfremt Aftalens opfyldelse hindres i mere end 6 måneder af en begivenhed, som nævnt i punkt 68.

Tvister og lovvalg

71. Tvistigheder i anledning af Aftalen og alt. som har sammenhæng hermed, kan ikke underkastes domstolenes prøvelse, men skal afgøres ved voldgift i overensstemmelse med de lovregler om voldgift, som gælder i leverandørens land.

72. Alle retsspørgsmål, der måtte opstå i anledning af Aftalen, skal bedømmes efter loven i leverandørens land.